

Reactienota: Visie op religieus erfgoed (gebedshuizen) Steenwijkerland

Datum: 23 juni 2025

Betreft: Reactie op ingebrachte punten inzake Visie op religieus erfgoed (gebedshuizen) Steenwijkerland

Inleiding

De concept Visie op religieus erfgoed (gebedshuizen) Steenwijkerland heeft van 7 mei 2025 tot en met 17 juni 2025 te inzage gelegen. Gedurende deze periode zijn er diverse schriftelijke reacties binnen gekomen. In deze nota wordt aangegeven hoe de reacties zijn verwerkt.

1. Diverse reacties op de paspoorten voor de gebedshuizen.

Inbreng geloofsgemeenschappen:

Diverse geloofsgemeenschappen hebben aanpassingen de concept paspoorten aangegeven.

Reactie gemeente:

De gevraagde aanpassingen en gewenste aanvullingen zijn verwerkt in de paspoorten.

2. Opmerkingen op concept visie

Tekstuele opmerkingen op de visie op zijn verwerkt de visie. Hieronder staat de beantwoording van overige vragen/opmerkingen.

2.1 Nevenactiviteiten

Inbreng geloofsgemeenschappen:

In de concept visie staat dat per situatie een beoordeling door de gemeente Steenwijkerland nodig is waarbij verschillende belangen tegen elkaar worden afgewogen. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat voor elke op te starten nevenactiviteit een beoordeling door de gemeente moet plaatsvinden? Zijn er criteria voor de situaties waarin dat wel moet of zijn dit uitsluitend situaties wanneer zoals genoemd bibliotheken en/of multifunctionele centra er bij betrokken zijn?

Reactie gemeente:

Elke nevenactiviteit die niet past binnen de functies die zijn toegestaan moet door de gemeente beoordeeld worden of dit wenselijk is. Wat er op dit moment mogelijk is kan per gebedshuis verschillen omdat niet alle functies die zijn toegestaan in het omgevingsplan overal het zelfde is. Bij het maken van het nieuwe omgevingsplan zal worden gekeken welke functies (nevenactiviteiten) we waar bij recht toe willen staan en voor welke functies nog steeds zullen blijven.

2.2 Ecologie en begraafplaatsen

Inbreng geloofsgemeenschappen:

Begraafplaatsen zijn buiten de visie op religieus erfgoed gelaten. De ecologische waarde van begraafplaatsen is zeer hoog. In enkele provincies worden begraafplaatsen opgenomen in de verbinding tussen de groen /blauwe zones of zelfs de NNN (Natuur Netwerk Nederland). Als op de een of ander manier dit gegeven kan worden gebruikt in de versterking van het beleid binnen Steenwijkerland op het gebied van duurzaamheid en ecologische waarden verdient dat een aanbeveling.

Reactie gemeente:

Bij de inrichting en onderhoud van de begraafplaatsen die in het beheer zijn van de gemeente wordt rekening gehouden met cultuurhistorische en ecologische waarden.

We zijn echter niet van alle begraafplaatsen eigenaar of verantwoordelijk voor het onderhoud. Waar mogelijk zullen we hiervoor aandacht vragen.

2.3 Ontplooien activiteiten en Koppelkansen

Inbreng geloofsgemeenschappen:

Het ontplooien van andere activiteiten (koppelkansen) zoals genoemd in de conceptvisie:

- *Zoek onderlinge afstemming in organisatie van culturele en sociale activiteiten om versterking qua programmering te realiseren. Dit creëert koppelkansen tussen vraag en aanbod bijvoorbeeld op het gebied van vergaderlocaties etc. Overleg bevordert de kennis en expertise t.b.v. het ontwikkelen van nevenfuncties en meer onderlinge afstemming zorgt voor constructieve ontwikkelingen en samenwerkingen.;*
- *Het aantrekkelijk en interessant maken van religieus erfgoed voor jongere generaties kan nieuwe kansen bieden. Denk hierbij aan het inzetten van vastgoed voor educatieve, recreatieve of sociale activiteiten gericht op jongeren. Maar ook het betrekken van onderwijs om specifieke vraagstukken op te pakken, bv vanuit programmering en coördinatie, kan bijdragen aan enthousiasme en betrokkenheid.*
- *Probeer aansluiting te vinden met jongeren en onderzoek hoe beschikbare ruimtes aantrekkelijk gemaakt kunnen worden, bijvoorbeeld door ruimtes flexibel in te richten voor educatie, sport of cultuur. Initieer bijvoorbeeld jongerenbetrokkenheid in samenwerking met scholen (MBO/HBO), waarin studenten projecten kunnen uitvoeren rondom erfgoed, communicatie of nevenactiviteiten.*

Het is de vraag hoe de PKN, de overkoepelende organisatie van de 13 protestantse kerken, naar bovenstaande kijkt. Het ontwikkelen van andere activiteiten kan invloed hebben op de ANBI status Kerk. De bestaande zwaarte van controleprogramma accountant en nog meer administratieve lasten (bovenop de huidige) zal druk leggen op de vrijwilligers binnen de kerkgemeente.

Het ontwikkelen van activiteiten brengt ook kosten met zich mee. Een monumentaal pand brengt regulier ook meer kosten met zich mee. Een exploitatie, zoals voorgesteld om te verhuren, zal slecht rendabel zijn.

- Door partijen als onderwijs, sport en cultuur als gebruikers te noemen: zij zijn het meest gesponsord, ofwel vanuit het rijk gefinancierde activiteiten. (gesubsidieerde activiteiten)

- Het geheel moet uit het vrijwilligerswerk voortkomen.
- Monumentale panden veelal moeilijk te verduurzamen door de rijks, gemeentelijke regelingen en (vergunnings)voorschriften. (hoge exploitatielasten)

Reactie gemeente:

In de visie worden alleen eventuele mogelijkheden aangegeven. Of het rendabel, mogelijke of passend is bij een geloofsgemeenschap zal de toekomst moeten uitwijzen. Maar misschien levert het een verrassende samenwerking op die voor meerdere partijen een toegevoegde waarde heeft.

2.4 Parkeren Giethoorn

Inbreng Geloofsgemeenschappen:

Wanneer een geloofsgemeenschap hun gebouw voor toeristen open willen stellen dan moet er ook voldoende parkeergelegenheid in de omgeving aanwezig zijn. Een plan om een parkeerplaats dan af te sluiten past dan niet met wat er in de visie is aangegeven.

Reactie gemeente:

Het wel of niet afsluiten van een parkeervoorziening wordt in afstemming met de omgeving gedaan. Bij de afweging wordt er ook gekeken of er voldoende andere parkeervoorzieningen in de omgeving zijn voor bijvoorbeeld toeristen die een bezoek willen brengen aan het religieuze gebouw en de omgeving waar het gebouw ligt. Wanneer er voldoende parkeervoorzieningen voor toeristen aanwezig zijn dan kan de afweging zijn om een parkeerplaats voor toeristen af te sluiten. Dit hoeft geen belemmering te zijn om het gebouw voor toeristen open te stellen.

3. Vragen naar aanleiding van bijeenkomst 15 mei 2025

Op 15 mei 2025 is er een bijeenkomst geweest voor de geloofsgemeenschappen. De concept visie is daarbij besproken. Tijdens deze bijeenkomst zijn er een aantal punten aangedragen. Er is afgesproken dat deze punten in de nota van beantwoording zouden worden voorzien van een antwoord.

3.1 Uitbreiding paspoorten

Inbreng:

Kan aan de paspoorten; de website van de geloofsgemeenschappen de pastorie en begraafplaats worden toegevoegd wanneer die aanwezig zijn?

Reactie gemeente:

De geloofsgemeenschappen zijn per email gevraagd of ze bovenstaande gegevens in het paspoort willen hebben. De reacties hierop zijn in de paspoorten verwerkt.

Mocht het nog zo zijn dat geloofsgemeenschappen die niet hebben gereageerd als nog deze gegevens in het paspoort willen hebben dan is dat mogelijke. Hierover kunnen contact opnemen met de gemeente Steenwijkerland.

3.2 Wie is waar verantwoordelijk voor bij het onderhoud van het groen op begraafplaatsen?

Inbreng:

In een aantal gevallen is het onduidelijk of de gemeente of de geloofsgemeenschappen verantwoordelijk is voor het onderhoud van het groen. Dit speelt met name als de gemeente het onderhoud van de begraafplaats doet en deze direct grenst aan het terrein waar het gebedshuis staat.

Reactie gemeente:

Mocht het onduidelijkheid zijn wie waar verantwoordelijk voor is bij het onderhoudt dan kan er contact op worden genomen met de gemeente. In een gesprek kan er dan worden gekeken welke partij verantwoordelijk is.

3.3 Kan de gemeente de bijzondere bomen bij kerken in hun inspectieronde van bomen in de openbare ruimte meenemen?

Inbreng:

Bij een aantal gebedshuizen staan bijzondere bomen op het terrein. Het verzoek is of de gemeente deze bomen in hun inspectie ronde mee kunnen nemen.

Reactie gemeente:

Wij staan niet negatief tegenover dit verzoek. Met scholen hebben we ook een dergelijke afspraak. In oktober zullen de geloofsgemeenschappen benaderd worden voor een inventarisatie waar dit speelt. Naar aanleiding van deze inventarisatie zal worden gekeken wat de mogelijkheden zijn.

3.4 Verzamelpunt bij calamiteiten

Inbreng:

Kunnen kerkgebouwen dienen als een centrale verzamelpost bij rampen e.d.?

Reactie gemeente:

Het is mogelijk dat kerkgebouwen in de toekomst een rol kunnen spelen als verzamelplek bij rampen of andere noodsituaties. Ze staan vaak centraal in dorpen of steden en hebben ruime zalen en basisvoorzieningen, zoals water, stroom en toiletten. Daardoor kunnen ze in sommige situaties geschikt zijn. Op dit moment is er nog geen keuze gemaakt over het gebruik van kerkgebouwen voor dit doel. Wel is het een optie die verder verkend kan worden, samen met de gemeente, de veiligheidsregio en eigenaren van kerkgebouwen.

3.5 Website voor geloofsgemeenschappen

Inbreng:

Kan de gemeenste Steenwijkerland aan hun website een website voor de geloofsgemeenschappen toevoegen en deze ook bijhouden? Zoals eerder gebruikelijk was in de gemeentegids Steenwijkerland.

Reactie gemeente:

De gemeentegids is nog steeds te vinden op de website. De gids is te vinden via de volgende link: [Nieuwe inwoners - Gemeente Steenwijkerland](#)

Er kan contact op worden genomen met de uitgever van de gids wanneer u als geloofsgemeenschap in de gids wil worden opgenomen.

3.6 Verzoek is om de uitvoeringsparagraaf concreter in te vullen.

Inbreng:

De wens is om een uitvoeringsparagraaf aan de visie toe te voegen en deze concreter in te vullen.

Reactie gemeente:

De volgende stappen volgen uit de visie:

Oktober 2025: inventarisatie bij geloofsgemeenschappen of er bijzondere bomen aanwezig. Naar aanleiding van inventarisatie wordt er gekeken wat de vervolgstappen zijn.

Wanneer de gemeenteraad budget beschikbaar stelt dan zal in 2026/2027 de waardenstelling van de panden zonder monumentale status plaats vinden.

Maart 2026: bijeenkomst van geloofsgemeenschappen en nationaal park Weerribben/Wieden voor verbinding met recreatiesector.